

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1906.   Första Kammaren.   N:o 54.

Torsdagen den 24 maj.

Kammaren sammträdde kl. 2,30 e. m.

Justerades protokollet för den 17 i denna månad.

Anmäldes och bordlades statsutskottets utlåtanden:

n:o 165, i anledning af väckta motioner angående påläggande af en afgift å järnmalm, som exporteras, m. m.; och

n:o 166, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till bestridande af kostnader för handläggning inom kommerskollegium af ärenden, som enligt det i kungl. proposition den 7 sistlidne mars innefattade förslag till lag angående kontroll å ångpannor skulle tillhöra den i samma förslag omförmälda kontrollmyndighet m. m.; äfvensom

bevillningsutskottets betänkanden:

n:o 27, angående beräkning af vissa bevilningar för år 1907;

n:o 28, med förslag till ny tulltaxa m. m.; och

n:o 29, angående ändrad lydelse af § 4 i förordningen angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter den 2 december 1892.

Vid föredragning af statsutskottets nästlidne dag bordlagda memorial n:o 164, i anledning af kamrarnas återremiss i visst afseende af utskottets utlåtande n:o 12 angående Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under andra, tredje, fjärde, femte, sjätte, sjunde, åttonde och nionde hufvudtitlarna gjorda framställningar om anslag för beredande af dyrtidstillägg för år 1906 åt en del tjänstemän och betjante m. m., biföll kammaren hvad utskottet i detta memorial hemställt.

Vid föredragning af särskilda utskottets under gårdagen bordlagda memorial n:o 2, angående aflöning åt dess tjänstemän och vaktbetjäning, biföll kammaren hvad utskottet i detta memorial hemställt.

Upplästes och godkändes statsutskottets förslag till Riksdagens skrifvelse, n:o 143, till Konungen, angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjunde hufvudtitel, innefattande anslagen till finansdepartementet.

Upplästes och godkändes bevillningsutskottets förslag till Riksdagens skrifvelse, n:o 186, till Konungen, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående en mellan Sverige och Tyska riket afslutad handels- och sjöfartstraktat m. m.

Justerades fyra protokollsutdrag för denna dag, hvarefter kammaren åtskildes kl. 2,36 e. m.

In fide
C. F. Vougt.

Fredagen den 25 maj, f. m.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Justerades protokollet för den 18 i denna månad.

Anmälades och bordlades statsutskottets memorial n:o 168, med förslag rörande aflöningen för de vid lagtima riksdag hos kamrarna och de ständiga utskotten samt i Riksdagens kansli anställda tjänstemän och vaktbetjante.

Vid föredragning af statsutskottets under gårdagen bordlagda utlåtanden:

n:o 165, i anledning af väckta motioner angående påläggande af en afgift å järnmalm, som exporteras, m. m., och

n:o 166, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till bestridande af kostnader för handläggning inom kommerskollegium af ärenden, som enligt det i kungl. proposition den 7 sistlidne mars innefattade förslag till lag angående kontroll å ångpannor skulle tillhöra den i samma förslag omförmälda kontrollmyndighet m. m.,

biföll kammaren hvad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Vid föredragning af bevillningsutskottets sistlidne dag bordlagda betänkannden:

n:o 27, angående beräkning af vissa bevillningar för år 1907,

n:o 28, med förslag till ny tulltaxa m. m., samt

n:o 29, angående ändrad lydelse af § 4 i förordningen angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter den 2 december 1892,

biföll kammaren hvad utskottet i dessa betänkannden hemställt.

Upplästes och godkändes Riksdagens kanslis förslag till delar af riksdagsbeslutet:

n:o 1, ingressen;

n:o 36, angående *dels* lag om ändrad lydelse af vissa §§ i lagen angående solidariska bankbolag den 18 september 1903 m. m., *dels ock* lag om ändrad lydelse af 1 § i lagen den 18 september 1903 angående solidariskt bankbolags, bankaktiebolags och sparbanks konkurs;

n:o 37, rörande lag angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärfva fast egendom samt till lag om ändrad lydelse af 22 § i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring;

n:o 38, angående *dels* revision af konkurslagen m. m., *dels ock* tillägg till 73 § i samma lag;

n:o 39, angående lönereglering för lärare vid folkskolor m. m.;

n:o 40, angående lag om fortsatt tillämpning af hvad i lagen den 6 juni 1902, innefattande inskränkning i inmutningsrätten, är stadgadt;

n:o 41, angående reglemente för riksbankens styrelse och förvaltning;

n:o 42, angående anslag till förlikningsmän för medling i arbetstvister;

n:o 43, rörande lag angående medling i arbetstvister;

n:o 44, angående bestämmande af tullen å maskiner och verktyg efter vikt m. m.;

n:o 45, rörande tullbehandlingen af vissa för fartygs byggande m. m. afsedda materialier och skeppsförnödenheter;

n:o 46, beträffande förordning angående vissa bestämmelser rörande gränstrafiken mellan Sverige och Norge;

n:o 47, rörande ändring i förordningen angående tillverkning och beskattning af maldrycker m. m.; samt

n:o 48, angående Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse af §§ 31, 49 och 53 regeringsformen samt §§ 10 till och med 22 äfvensom §§ 25 och 38 riksdagsordningen så ock till öfvergångsstadgande i riksdagsordningen.

Justerades tre protokollsutdrag för denna dag.

Herr talmannen tillkännagaf, att anslag utfärdats till nu pågående sammanträdes fortsättande kl. 7 på aftonen.

Kammaren åtskildes kl. 11,20 f. m.

In fidem.

A. v. Krusenstjerna.

Fredagen den 25 maj, e. m.

Kammaren sammanträdde kl. 7 e. m.

Anmälades och bordlades statsutskottets memorial:

n:o 167, angående statsregleringen för år 1907; och

n:o 169, angående beviljande för innevarande riksdag af ökad belopp till gratifikationer åt tjänstemän hos statsutskottet.

Upplästes och godkändes statsutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 139, angående regleringen af utgifterna under riksstatens tredje hufvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet; och

n:o 141, angående regleringen af utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel, omfattande anslagen till sjöförsvaret.

Upplästes och godkändes Riksdagens kanslis förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 187, i fråga om mera betryggande garantier för utförande på ett tillfredsställande sätt af byggnader för arméns behof;

n:o 188, i anledning af ifrågasatt inskränkning af de ordinarie häradshöfdingarnes tjänstledighet samt skärpta kompetensvillkor för erhållande af domareförordnande; samt

n:o 189, angående inrättande inom generaltullstyrelsen af en byrå för lämnande af upplysningar i tulltekniskt afseende.

Upplästes och godkändes Riksdagens kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

n:o 49, angående förordning om ändrad lydelse af 3 § 7 mom. i förordningen angående mantalsskrifning den 6 augusti 1894;

n:o 50, angående rösträtt för kvinnor vid val till Andra Kam-
maren;

n:o 51, angående upplåtelse till riksbanken med äganderätt af
visst område å Helgeandsholmen med därå uppförd byggnad för
banken;

n:o 52, angående förslag till ändrad lydelse af § 1 mom 10,
§ 3 mom. 7, § 4 mom. 1, 2 och 4 tryckfrihetsförordningen, äfven-
som till införande i sistnämnda § af ett tillagdt mom. 12;

n:o 53, angående förslag till ändrad lydelse af §§ 39, 41, 42
och 43 regeringsformen;

n:o 54, angående kreditivsummorna;

n:o 55, angående förslag till lag angående kontroll å ångpannor;

n:o 56, angående utbetalning af anslag till riksdags- och revi-
sionskostnader;

n:o 67, angående en mellan Sverige och Tyska riket afslutad
handels- och sjöfartstraktat m. m.; samt

n:o 68, angående Kungl. Maj:ts proposition om ändrad lydelse
af vissa §§ i förordningen den 3 december 1897 angående bevill-
ning af fast egendom samt af inkomst m. m.

Justerades ytterligare tre protokollsutdrag för denna dag.

Kammaren åtskildes kl. 7,11 e. m.

In fidem
C. F. Voug.

Lördagen den 26 maj.

Kammaren sammanträdde kl. 12 på dagen.

Justerades protokollet för den 19 i denna månad.

Upplästes och godkändes statsutskottets förslag till Riksdagens skrifvelse, n:o 190, till Konungen angående beräkning af statsverkets inkomster.

Upplästes och godkändes bevillningsutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 191, angående ny tulltaxa m. m.; och

n:o 192, om ändrad lydelse af § 4 i förordningen angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter den 2 december 1892.

Vid föredragning af statsutskottets nästlidne dag bordlagda memorial:

n:o 167, angående statsregleringen för år 1907,

n:o 168, med förslag rörande aflöningen för de vid lagtima riksdag hos kamrarna och de ständiga utskotten samt i Riksdagens kansli anställda tjänstemän och vaktbetjände, samt

n:o 169, angående beviljande för innevarande riksdag af ökad belopp till gratifikationer åt tjänstemän hos statsutskottet,

biföll kammaren hvad utskottet i dessa memorial hemställt.

Upplästes och godkändes Riksdagens kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

n:o 3, angående val af två fullmäktige i riksbanken och två fullmäktige i riksgäldskontoret samt suppleanter för Riksdagens samtliga fullmäktige i nämnda verk;

n:o 57, angående åtskilliga på grund af § 89 regeringsformen väckta frågor;

n:o 58, rörande förordning angående understöd af allmänna medel till utflyttningar i följd af laga skiften;

n:o 59, angående förslag till förordning om automobiltrafik;

n:o 60, rörande lag angående ansvarighet för skada i följd af automobiltrafik samt lag om ändrad lydelse af 11 kap. 15 § strafflagen;

n:o 61, rörande lag angående öfvergångsbestämmelser för tillämpning af lagen den 20 juni 1905 om ändring i vissa delar af lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891;

n:o 62, rörande ändring i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning af vin och öl;

n:o 63, angående lag om förbud för krigsmanskap att deltaga i vissa sammankomster;

n:o 64, angående lag om rikets flagga;

n:o 65, angående lag om vissa ändringar i 8 och 10 kapitlen strafflagen och lag om ändrad lydelse af 77 § strafflagen för krigsmakten den 7 oktober 1881;

n:o 69, rörande vissa ändringar i gällande förordning angående stämpelafgiften; samt

n:o 70, angående en viss inkomstskatt för år 1907.

Justerades fyra protokollsutdrag för denna dag.

Anmäldes och bordlades statsutskottets memorial:

n:o 170, med förslag till de återstående stadgandena i det nya reglementet för riksgäldskontoret;

n:o 171, angående öfverlämnande till Kungl. Maj:t af det nya reglementet för riksgäldskontoret; och

n:o 172, angående den nya riksstaten; äfvensom

bevillningsutskottets betänkande n:o 30, med förslag till den af Riksdagen fastställda bevillningssummans utgörande.

Kammaren åtskildes kl. 12,25 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.

Söndagen den 27 maj.

Kammaren sammanträdde kl. 1,30 e. m.

Justerades protokollet för den 20 i denna månad.

Vid föredragning af statsutskottets under gårdagen bordlagda memorial:

n:o 170, med förslag till de återstående stadgandena i det nya reglementet för riksgäldskontoret,

n:o 171, angående öfverlämnande till Kungl. Maj:t af det nya reglementet för riksgäldskontoret, samt

n:o 172, angående den nya riksstaten,

biföll kammaren hvad utskottet i dessa memorial hemställt.

Vid föredragning af bevillningsutskottets nästlidne dag bordlagda betänkande n:o 30, med förslag till den af Riksdagen fastställda bevillningssummans utgörande, biföll kammaren hvad utskottet i detta betänkande hemställt.

Upplästes och godkändes statsutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 194, i anledning af Kungl. Maj:ts framställningar om anslag för beredande af dyrtidstillägg för år 1906 åt en del tjänstemän och betjänte;

n:o 195, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående beviljande af medel till uppförande af nya byggnader för armén;

n:o 196, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående inköp af de enskilda telefonanläggningarna i Stockholm med omnejd;

n:o 197, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande af medel till inköp af enskilda tillhöriga vattenfall, lämpliga för elektrisk drift å statens järnvägar;

n:o 198, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen om godkännande af förslag till öfverenskommelse mellan svenska staten, å ena, samt Luossavaara—Kiirunavaara aktiebolag, aktiebolaget Gellivare malmfält och trafikaktiebolaget Grängesberg—Oxelösund, å andra sidan, angående viss grufegendom m. m.;

n:o 199, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till kompletteringsarbeten å järnvägen Gellivare—Riksgränsen samt till anskaffande af ytterligare rullande materiel vid statens järnvägar;

n:o 200, angående statsregleringen för år 1907 och sättet för anvisande af vissa anslagsbelopp;

n:o 201, angående upprättadt nytt reglemente för riksgäldskontoret;

n:o 202, med öfverlämnande af ny riksstat; samt

n:o 203, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till bestridande af kostnader för handläggning inom kommerskollegium af ärenden, som enligt det i kungl. proposition den 7 sistlidne mars innefattade förslag till lag angående kontroll å ångpannor skulle tillhöra den i samma förslag omförmälda kontrollmyndighet m. m.

Upplästes och godkändes bevillningsutskottets förslag till Riksdagens skrifvelse, n:o 193, till Konungen, angående bevilning af fast egendom samt af inkomst.

Upplästes och godkändes Riksdagens kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

n:o 66, i afseende å statsregleringen och rörande de med statsverket gemenskap ägande ämnen;

n:o 71, angående beredande af lånemedel för fortsatt utveckling af statens telefonväsende;

n:o 72, angående anvisande af medel till utläggning af ytterligare ett järnvägsspår mellan Järfva och Uppsala järnvägsstationer;

n:o 73, angående statsregleringen;

n:o 74, angående dispositionen af besparingarna under hufvudtitlarna;

n:o 75, angående beräkning af riksgäldskontorets utgifter och inkomster;

n:o 76, angående anvisande af medel till anskaffande af ny rörlig materiel vid statens järnvägar;

n:o 77, angående anvisande af medel till inlösen af Strömstad—Skee järnväg;

n:o 78, angående inlösen för statens räkning af Örebro—Svartå järnväg;

n:o 79, angående anläggande af en kraftstation vid Trollhättan;

n:o 80, angående tillhandahållande åt järnvägsstyrelsen af erforderligt penningebelopp för förvärfvande af ett Säfveåns aktiebolag tillhörigt område;

n:o 81, angående inköp af i enskild ägo befintliga vattenfall;

n:o 82, angående inrättande af en särskild fond för befrämjande af uppodling af jord i Norrland och Dalarne;

n:o 83, angående låneunderstöd åt enskilda järnvägar;

n:o 84, angående bevillning af fast egendom samt af inkomst;

n:o 85, angående ny tulltaxa m. m.; samt

n:o 86, angående ändrad lydelse af § 4 i förordningen angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter den 2 december 1892.

Justerades fem protokollsutdrag för denna dag.

Kammaren åtskildes kl. 1,50 e. m.

In fidem
C. F. Vout.

Måndagen den 28 maj.

Kammaren sammanträdde kl. 10,30 f. m.

Justerades protokollet för den 21 i denna månad.

Herr talmannen och kammarens ledamöter afgingo kl. 10,45 f. m. till Slottskapellet, där riksdagspredikan hölls af v. pastoratsadjunkten C. Kihlén.

Till åtlydnad af Kungl. Maj:ts nådiga kallelse begaf sig kammaren efter gudstjänstens slut till rikssalen, där jämväl Andra Kammaren infann sig. Sedan herr statsrådet och chefen för civildepartementet Schotte uppläst Kungl. Maj:ts nådiga förordnande för hans excellens herr statsministern Staaff att å Kungl. Maj:ts vägnar dels meddela Riksdagen Kungl. Maj:ts svar på Riksdagens skrifvelse den 9 februari 1906 angående af Riksdagen beslutad ändring i rikets grundlag, dels ock avsluta riksdagen, blef det nådiga svaret af hans excellens herr statsministern uppläst. Talmännen framförde hvar för sig kamrarnas undersåtliga välönskningar, hvarefter, och sedan riksdagsbeslutet blifvit af herr statsrådet och chefen för civildepartementet uppläst, hans excellens herr statsministern förklarade 1906 års lagtima riksmöte vara avslutadt.

Efter det kammarens ledamöter återkommit till samlingsrummet och där intagit sina platser, framträdde grefve Sparre till talmansbordet och yttrade:

Mina herrar! Mottagen mitt varma, innerliga tack för de många bevis på förtroende och vänskap, jag under denna nyss avslutade riksdag fått från eder mottaga. Minnet däraf skall jag väl bevara bland de minnen af samma art, jag samlat under gångna riksdagar.

Mitt riksdagsmandat är slut nu, och detta för tanken fram, om det möjligen icke kan vara sista gången, som jag talar från denna plats till eder. Skulle så vara, vill jag hafva uttalat förut min liffiga varma önskan, att I måtten bevara ett vänligt minne af eder gamle talman. Så långt han kunnat, har han sökt fylla sin plats, och jag ber eder vara öfvertygade, att den välvilja, som följt mig under denna tid, skall väl bevaras bland mina bästa minnen, sådana minnen, som under lifvets senhöst sprida värme och ljus.

Jag tackar eder hjärtligt, mina herrar.

Detta tal besvarades af herr Boström, Erik Gustaf, i följande ordalag:

Herr grefve! På kammarens vägnar har jag den äran att till eder uttala kammarens erkänsla för det utmärkta sätt, hvarpå ni äfven denna riksdag ledt kammarens förhandlingar, och för den osvikliga välvilja, som alltid mött hvarje kammarens ledamot, som haft att närma sig eder.

Den riksdag, som nu blifvit afslutad, har i synnerhet på den senare tiden varit mera ansträngande än vanligt, och alla äro nog på det klara med, att det ökade arbetet gör sig icke minst gällande för den, som leder kammarens förhandlingar. Det är oss en glädje att därvid hafva sett, att edra krafter, herr grefve, tyckas hafva stegrats i samma mån, som anspråken på desamma ökats. Det är därför vi också våga hoppas, att, när ni nu går till ett efterlängtadt lugn i edert hem, ni ännu måtte hafva goda krafter kvar och att ni med hälsa må få njuta en lugn ro. Dock hafva vi aldrig tänkt oss, att skilsmässan skall vara någon längre tid framåt, ty på samma gång jag till eder uttalar vårt hjärtliga tack för den tid som har varit, säger jag eder ett lika hjärtligt välkommen åter.

Kammarens ledamöter åtskildes kl. 12,20 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.